

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

Marec 2022

Ključni poudarki¹

- Državni proračun je po začasnih podatkih v prvih dveh mesecih 2022 izkazal presežek v višini 94 mio EUR, brez neposrednega učinka COVID ukrepov pa je presežek znašal 240 mio EUR. Saldo državnega proračuna je v obeh primerjavah boljši kot v enakem obdobju lani, kar je predvsem posledica rasti prihodkov ob okrevanju gospodarske aktivnosti. Izredno visoka konjunktura je tako tudi v pričetku leta v veliki meri zakrivala strukturno slabšanje javnih financ.
- Prihodki so bili v prvih dveh mesecih 2022 medletno višji za 34,7 %, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov pa so bili višji za 32,0 %.
- Odhodki so bili v prvih dveh mesecih letos medletno nižji za -8,9 %, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov pa za 9,5 % višji.
- Skupni obseg odhodkov državnega proračuna za COVID ukrepe od marca 2020 do konca februarja letos znaša 4.965 mio EUR, od tega v prvih dveh mesecih letos 171 mio EUR.
- Geopolitične razmere predstavljajo visoko negativno tveganje za javne finance, predvsem preko vpliva upočasnjene gospodarske aktivnosti in trošenja prebivalstva na javnofinančne prihodke. S tem povezano tveganje za znatno povečanje javnofinančnih odhodkov predstavljajo tudi različne subvencije za omilitev vpliva hitre rasti cen, med ostalimi tveganji pa so zlasti pomembni že sprejeti, a še ne uveljavljeni, dvigi plač v javnem sektorju ter že izražene zahteve po njihovih dodatnih povišanjih. Zaostrene geopolitične razmere vnašajo tudi negotovost za vodenje fiskalne politike v prihodnjem letu. Odločitev glede predvidene ukinitve splošne odstopne klavzule v letu 2023 bo sprejeta na osnovi pomladanske napovedi EK do konca maja. Glede na tveganja, povezana z geopolitičnimi razmerami, je tudi po oceni EK² potrebno ohranjati podporo gospodarski rasti, ob tem pa omejiti vsako strukturno poslabšanje stanja javnih financ, da bi bila zagotovljena vzdržna raven zadolženosti na srednji rok.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka in COVID ukrepov še nadalje objavljaval v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 2. 3. 2022. Poleg Ministrstva za finance se želimo za sodelovanje in posredovanje podatkov zahvaliti tudi FURS.

² Dosegljivo na https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/fiscal-policy-guidance-2023_en.

Državni proračun januar–februar 2022³

- Februarja je **primanjkljaj državnega proračuna** po začasnih podatkih znašal -10 mio EUR, skupaj v prvih dveh mesecih letos pa je presežek znašal 94 mio EUR. Brez neposrednega učinka COVID ukrepov je presežek državnega proračuna v prvih dveh mesecih znašal 240 mio EUR.⁴
- **Prihodki** so bili v prvih dveh mesecih letos za 34,7 % višji kot v enakem obdobju lani. Visoka rast je delno posledica učinka osnove, ko so bili v prvih dveh mesecih lani zaradi omejitvenih ukrepov prihodki precej nizki, delno zaradi visokega domačega povpraševanja oziroma hitrega okrevanja, delno pa tudi zaradi prejetega preostanka predplačil prve tranše sredstev NOO.⁵
- K medletni rasti prihodkov največ prispevajo prihodki od DDV (okoli tretjino). Ti so tudi 8,5 % višji kot v prvih dveh mesecih 2020, tik pred začetkom epidemije. Medletna gibanja ostalih ključnih davčnih prihodkov pa so predvsem pod vplivom učinka osnove. Rast prihodkov od dohodnine se je ob izteku izplačil dodatkov, ki so bili na začetku lanskega leta precej visoki, znatno umirila. Prihodki od trošarin in DDPO, ki so bili v enakem obdobju lani zaradi omejitvenih ukrepov nizki, pa še beležijo razmeroma visoko rast. V prihodnjih mesecih zaradi obratnega učinka osnove in povečanih tveganj za gospodarsko rast pričakujemo precej bolj umirjene stopnje rasti davčnih prihodkov.

Tabela 1: Državni proračun

	januar-februar				marec-december							
	2021	2022	sprememba		2021	2022*	sprememba		2021	2022**	sprememba	
			2022 na 2021	v %			2022 na 2021	v %			2022 na 2021	v %
			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %
Prihodki	1.595	2.148	553	34,7	9.579	9.321	-258	-2,7	11.174	11.469	295	2,6
DDV	550	765	215	39,1	3.681	3.434	-247	-6,7	4.231	4.199	-32	-0,8
Trošarine	204	231	27	13,3	1.266	1.232	-34	-2,7	1.470	1.463	-7	-0,5
Dohodnina	293	323	30	10,1	1.220	1.184	-36	-3,0	1.514	1.507	-7	-0,4
DDPO	126	156	30	23,4	988	898	-90	-9,1	1.115	1.054	-61	-5,4
EU sredstva	96	255	159	166,5	851	1.418	567	66,6	947	1.673	726	76,7
Nedavčni	157	181	23	14,8	661	322	-339	-51,3	818	502	-316	-38,6
Drugi prihodki	168	237	68	40,7	910	833	-78	-8,5	1.079	1.070	-9	-0,8
Odhodki	2.253	2.053	-200	-8,9	12.000	11.887	-113	-0,9	14.254	13.940	-314	-2,2
Stroški dela skupaj	674	583	-91	-13,5	3.535	3.220	-315	-8,9	4.209	3.803	-405	-9,6
Transferi posam. in gospodinjstvom	531	316	-216	-40,6	2.001	1.362	-639	-31,9	2.532	1.678	-855	-33,8
Izdatki za blago in storitve	161	191	31	19,0	1.362	1.153	-209	-15,4	1.523	1.344	-179	-11,7
Investicije	64	82	17	27,0	1.174	2.209	1.035	88,2	1.238	2.291	1.053	85,0
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	196	298	102	51,9	1.153	1.163	9	0,8	1.350	1.461	111	8,2
Subvencije	233	138	-96	-40,9	582	421	-160	-27,6	815	559	-256	-31,4
Obresti	106	40	-66	-62,3	620	643	23	3,7	727	683	-43	-6,0
Plačila sredstev v Proračun EU	162	141	-20	-12,5	467	439	-28	-6,1	629	580	-49	-7,7
Drugi odhodki	126	265	139	110,3	1.105	1.276	171	15,5	1.231	1.541	310	25,2
Saldo	-659	94	753		-2.422	-2.566	-144		-3.080	-2.472	608	

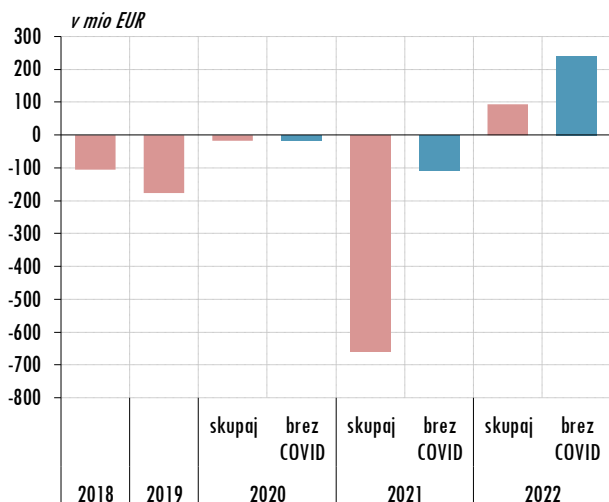
Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Sprememba proračuna 2022 (okt. 21).

³ Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

⁴ Razlika med obsegom COVID ukrepov in njihovim vplivom na saldo državnega proračuna je posledica z EU sredstvi financiranih odhodkov za COVID ukrepe, ki jih pri oceni salda brez učinka COVID ukrepov odštejemo od objavljenih prihodkov od EU sredstev.

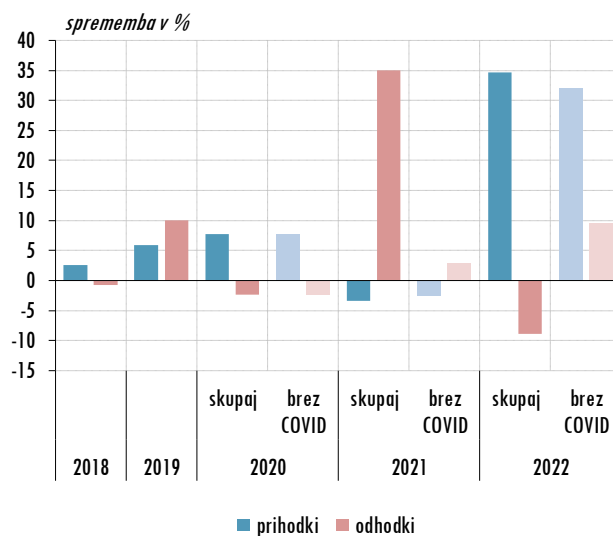
⁵ Januarja je bilo namreč prejetih še 118 mio EUR preostanka od skupaj 231 mio EUR prve tranše predplačil sredstev NOO.

Slika 1: Saldo državnega proračuna (januar-februar)

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Prihodki in odhodki državnega proračuna (januar-februar)

Vir: MF, preračuni FS.

Tabela 2: Učinek COVID ukrepov na realizacijo državnega proračuna

	januar-februar 2021		januar-februar 2022		brez COVID medletna sprememba	
	COVID	brez COVID	COVID	brez COVID	v mio EUR	v %
Prihodki	-13	1.608	26	2.122	514	32,0
DDV	-17	566	11	753	187	33,0
Trošarine	14	191	1	231	40	21,1
Dohodnina	-3	296	1	322	26	8,7
DDPO	0	126	1	155	29	23,1
EU sredstva ¹	4	92	7	248	157	171,0
Nedavčni	0	157	0	181	23	14,8
Drugi prihodki	-12	180	5	232	52	29,1
Odhodki	535	1.718	171	1.882	164	9,5
Stroški dela skupaj	112	561	5	578	16	2,9
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	274	257	26	289	32	12,4
Izdatki za blago in storitve	22	139	36	156	17	12,1
Investicije	1	63	5	77	14	21,9
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	0	196	68	230	34	17,3
Subvencije	103	131	1	137	6	4,8
Obresti	0	106	0	40	-66	-62,3
Plačila sredstev v Proračun EU	0	162	0	141	-20	-12,5
Drugi odhodki	23	103	30	235	132	128,0
Saldo	-548	-110	-145	240	350	

Vir: MF, FURS, ocena in preračuni FS. Opomba: ¹Prihodke iz EU sredstev za financiranje COVID odhodkov pri vplivu na saldo nevtraliziramo, tako da jih privzamemo kot večje prihodke iz EU sredstev.

- **Odhodki** so bili v prvih dveh mesecih letos za -8,9 % nižji kot v enakem obdobju lani. To je bilo predvsem posledica neposrednega učinka COVID ukrepov. Ti so v prvih dveh mesecih lani znašali 535 mio EUR, v enakem obdobju letos pa 171 mio EUR. Brez tega učinka so bili odhodki v prvih dveh mesecih letos medletno višji za 9,5 %.
- Večina skupne rasti brez učinka COVID ukrepov je posledica prenosa prejetih sredstev NOO v proračunski sklad. Med ostalimi ključnimi kategorijami odhodkov pa so k skupni rasti odhodkov največ prispevali višji transferji posameznikom in gospodinjstvom ter v sklade socialnega zavarovanja. Rast pri teh dveh kategorijah se lahko v naslednjih mesecih še okrepi: transferji posameznikom in gospodinjstvom zaradi uskladitve pomembnega dela transferjev z lansko visoko inflacijo, transferji v sklade socialnega zavarovanja pa zaradi morebitne večje potrebe po sredstvih državnega proračuna zaradi izredne in razmeroma visoke redne uskladitve pokojnin ter manjkajočih sredstev ZZZS, ki letos tudi brez upoštevanja vseh dodatnih obveznosti načrtuje visok primanjkljaj.
- Rast stroškov dela (brez učinka COVID dodatkov) je bila v prvih dveh mesecih letos razmeroma omejena (2,9 %), a so tveganja za višjo rast ob napovedanih stavkah in sprejetih, a še ne uveljavljenih, dvigih plač med odhodki najbolj izrazita.
- Odhodki za investicije so v prvih dveh mesecih znašali 82 mio EUR, po proračunskih projekcijah pa naj bi bilo do konca leta realiziranih še kar 2,2 mrd EUR investicij, kar je skoraj 1 mrd EUR več kot v celotnem lanskem letu.

Realizacija COVID ukrepov januar – februar 2022

- Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so v prvih dveh mesecih letos znašali 171 mio EUR, od začetka epidemije marca 2020 pa 4.965 mio EUR.
- Letos glavnino sredstev predstavljajo odhodki za obvladovanje epidemije, zlasti stroški testiranja in cepljenja. Za že tretji solidarnostni dodatek upokojemcem v času epidemije je bilo namenjenih 68 mio EUR, za izplačila turističnih bonov pa 22 mio EUR.
- Po razpoložljivih podatkih FURS je bilo do konca februarja dejansko vrnjenih oziroma so bile izdane odločbe za vračilo pomoči v skupni višini 109 mio EUR. Od 472 mio EUR odobrenih odlogov oziroma obročnih plačil davčnih obveznosti pa je bilo vrnjenih 326 mio EUR.

Tabela 3: Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe (v mio EUR)

	mar.-dec. 2020	jan.-dec. 2021	jan.-feb. 2022	SKUPAJ
Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe - SKUPAJ	2.004	2.790	171	4.965
Ukrepi za ohranjanje delovnih mest	1.136	633	1	1.770
Nadomestilo za zaposlene na čakanju na delo	328	271	1	600
Plačilo socialnih prispevkov za zaposlene na čakanju	124	0	0	124
Delno subvencioniranje skrajšanega delovnega časa	36	39	0	75
Plačilo prispevkov za PIZ zaposlenim, ki so delali	435	1	0	436
Temeljni dohodek in soc. prispevki s.p. in ostali upravičenci	196	238	0	434
Bolniška nadomestila za zaposlene krije v celoti ZZS	19	4	0	22
Krizni dodatek	0	56	0	56
Subvencioniranje minimalne plače	0	24	0	24
Ukrepi za tekoče delovanje javnih storitev	515	1.273	79	1.867
Dodatki zaposlenim	204	822	4	1.030
Obvladovanje epidemije (zaščitna oprema ipd.)	132	385	74	591
Ukrepi na področju vzgoje, izobraževanja, športa in kulture	29	30	1	60
Povračilo izpada opravljanja zdravstvene dej. vklj. s koncesionarji	105	9	0	115
Zagotavljanje sredstev ZZS	45	26	0	72
Ukrepi za ohranjanje potrošnje in socialnega položaja	291	287	91	669
Izplačila turističnih bonov	128	228	22	378
Solidarnostni dodatki različnim skupinam	163	59	69	291
Ukrepi za ohranjanje likvidnosti	0	309	0	309
Povračilo fiksnih stroškov	0	309	0	309
Ostali odhodki	61	288	0	349

Vir: MF, FURS, preračuni FS.